

FISKERIDIREKTORATET
HOVEDBIBLIOTEKET

1 MARS 1990

Å R S M E L D I N G 1 9 7 7

F R A

F I S K E R I R E T T L E D E R E N

I B Ø

Melding om fiskerirettlederen i Bø sin virksomhet
i
I9 77.

I. Rettledningstjenesten.

I. Fiskerirettlederes medlemmer:

- 1 fisker Asbjørn Klaussen, Hole, 8475 Straumsjøen, form.,
2. "- Tormod Torgersen, 8476 Eidet i Vest., varaform.,
3. "- Torolv Skaue, 8478 Nykvåg,
4. "- Ingolv Remme, Guvåg, 8476 Eidet i Vest.,
5. "- Bernt Pedersen, 8474 Snarset.,
6. "- Magne Ellingsen, Sund, 8476 Eidet i Vest.,
7. arbeider Hjalmar Paulsen, 8470 Bø i Vesterålen.

Varamenn:

1. fisker Olav Olaisen, Vinje, 8470 Bø i Vesterålen,
2. "- Gunnar Steinsvik, Steinsvik, 8470 Bø i Vest.,
3. "- Walther Fredheim, Sund, 8476 Eidet i Vest.,
4. "- Roald Isaksen, 8479 Hovden,
5. "- Kurt Ingebrigtsen, 8476 Eidet i Vest.,
6. "- Bjarne Jakobsen, 8477 Kråkberget,
7. "- Hans Tobiassen, 8476 Eidet i Vest.

I. 2. Fiskerikontoret:

Fiskerikontoret (fiskerirettlederens kontor) har også i I977 vært i kjelleretasjen på Straume Gjestgiveri, Straume.

Betjening av kontoret er fiskerirettlederen. I ca. 2 måneder i løpet av mai, juni til 8. juli hadde fiskerirettlederen permisjon for å være ved Nykvåg Produksjonslag, Nykvåg, mens laget var uten bestyrer. Betjening ved fiskerikontoret var i denne tiden Arild Steffensen, Klaksjord, 8475 Straumsjøen og Roald Paulsen, Steine, 8470 Bø i Vesterålen.

Fiskerirettlederen hadde tilsyn og ansvar for kontorets virksomhet i permisjonstiden.

2. Fiskerinæringen i meldingsåret.

I. Antall fiskere:

År.	Eneyrke og hovedyrke.	Biyrke.	Tilsammen.
1972	454	19	473
1973	478	15	493
1974	416	23	439
1975	410	49	459
1976	408	50	458
1977	394	54	448

Selv om antallet fiskere i alt holder seg ganske jevnt, viser oversikten foran at antall personer med fiske som biyrke øker og at tallet på fiskere med fiske som eneyrke og hovedyrke minker. Det er vel også klart at vi er inne i en kritisk periode og at rekrutteringen til yrket vil avgjøre om vi klarer å holde båtene bemannet med folk fra kommunen.

Årsaken til dette er at mange fiskere nærmer seg pensjonsalderen og derfor trapper ned. De nærmeste årene vil dette omfatte et stort antall fiskere og det vil derfor trenges tilsvarende rekruttering av nye folk til yrket. Det som vil være avgjørende for utviklingen er inntektene av fisket de nærmeste årene.

Ei gunstig inntektsutvikling vil forlenge prosessen og gi større muligheter for rekruttering. Stagnasjon og arbeidsløshet i industrien vil også kunne virke positivt på rekrutteringen til yrket.

2. 2. Antall båter:

År.	U/25 fot.	25/35 fot.	35/50 fot.	Over 50 fot.	Ialt.
1972	100.	40	22	25	187
1973	108	42	24	26	200
1974	135	47	23	26	231
1975	121	50	21	26	218
1976	128	49	20	27	224
1977	125	50	20	30	225

Antall båter under 25 fot består i hovedsak av plastbåter mellom 15 og 20 fot med påhengsmotorer. Et fåtall av disse nyttes hele året mens den overveiende del av disse båtene eies av fiskere som ror fiske på større farkoster i vinterhalvåret og bare nytter disse i sommerhalvåret til hjemmefiske.

Fornyelsen av sjarkflåten mellom 25 og 35 fot fortsetter og det må kunne sies at denne delen av fiskeflåten er meget god.

Antall farkoster mellom 35 og 50 fot holder seg på samme nivå som tidligere, men det må understrekes at det er denne gruppen som har den høyeste gjennomsnittsalder og den minste fornying. Noen radikal endring eller fornying ventes ikke medmindre driften i større grad enn hittil blir basert på fiske med liner.

På grunn av forskjellige forhold kan det ventes nedgang i antall fiskefarkoster i denne størrelse de nærmeste årene.

Tilveksten av båter over 50 fot var i 1977 4 og avgangen 1. De innkjøpte farkoster er eldre båter av middels standard.

Selv om det de senere år er anskaffet flere båter av nyere årgang, må det likevel understrekes at det fortsatt finnes farkoster som burde vært utskiftet med nyere. Årsaken er ikke at de eldre båtene er i dårlig driftsmessig stand, men de har liten appel til de unge og det går derfor ut over rekrutteringen av nye folk til fiskeryrket. Bekvemmeligheten er også dårligere i de eldre båtene enn i dem som bygges i dag.

Fiskeflåten i Bø har de senere år hatt ei positiv utvikling og standarden på den må også betegnes som relativt god. En håper at denne utviklingen skal fortsette. De tidligere antall enheter i Bø, s fiskeflåte når vi vel neppe opp i men vi skal være tilfreds med utviklingen om vi får en ny båt for hver gammel som går ut.

2.3. Fisket.

Vinteren 1977 ble for de fleste farkostene som driftet utenfor Bø en meget god sesong. Dette skyldes ikke bare gode forekomster av fisk, men også at det var gode vær- og driftsforhold som resulterte i mange sjøvær. Særlig var den siste del av vinteren god med uvanlig mye fisk og helt spesielle forhold.

De fiskerne fra Bø som hadde deltatt i Lofotfisket med vekslende hell fisket godt for Bø og fikk derved et brukbart utbytte av vinterens fiske.

En hadde også håpet på et brukbart vårfiske, men det slo ikke til. Grunnen til dette kan vel være flere, men det er vel naturlig å anta at den viktigste årsak var ugunstige åteforhold.

Vårfisket i Finnmark, hvor det til vanlig deltar et meget stort antall farkoster fra Bø, ble ikke som ventet og driftsresultatet ble for mange dårlig. Utover sommeren ble forholdene betydelig bedre, men da var de fleste fiskere fra Bø reist heim.

Seifisket utenfor Bø må i 1977 betegnes som misslykket. Juksafisket etter sei som har vært dårlig i en rekke år, slo også feil i 1977. Ikke bare for våren og sommeren men også for høsten.

Seifisket med snurpenot utenfor Bø ble også misslykket. Selv om en nok må anta at resusserne av denne fisken har minket kan det ikke være hele forklaringen på forekomstene fra 1976 til 1977. En alminnelig oppfatning er at den store silda som har beitet utenfor Vesterålen de senere år har forstyrret det vanlige mønster en har hatt når det gjelder forekomstene av sei og det fisket av den som har vært vanlig.

En avis gjenga i 1977 en uttalelse fra en havforsker som mente at det ikke var noe uvanlig at silda beitet sammens med seien. Til dette kan en svare at på sei-grunnene som ligger langt ute i havet utenfor Bø er dette uvanlig.

Fisken fra Bø har driftet på disse fiskeplåssene i mansaldre. Først med synkenot og siden med snurpenot, men det har aldri spurtes at det har vært mer sild her enn sei.

Snurpenotfiske etter sei fregikk i 1977 hovedsakelig på Andfjorden. Seisnurperne fra Bø deltok også her med vekslende hell. En del av farkostene fra Bø fikk brukbare fangster mens andre hadde mer og mindre misslykket sesong.

Sommerfisket med jukse og liner i Finnmark var i 1977 ganske bra, men fra Bø var det bare et fåtall sm deltok av forskjellige grunner.

Drivgarnfisket etter laks var heller ikke i 1977 særlig godt og det ser ut til at enkelte vil avvikle dette fisket som er ganske krevende, og gå over til andre driftsformer.

Av andre fiskerier som drives er fiske med liner utenfor Bø. En del båter har drevet dette fiske i flere år. Resultatet synes å ha vært brukbart enkelte år. Problemet her er at fiskerne ikke kan fiske helt ut til eggakanten på grunn av trålerne. På grunn av at de har sin trafikk forbi her kan det den ene dagen ikke være noen og den neste flere av dem. Det er særlig seien de fisker etter på dette tidspunktet og det medfører også at fiskerne fra Bø som driver med jukse ikke lenger har noe utbytte av dette fisket.

Ferskfisktrlerne fra Bø hadde første del av 1977 brukbare fangster mens siste halvdel av 1977 må betraktes som en stor skuffelse. Årsaken til det dårlige fisket for trålerne menes å være at fisken gikk så spredt at det ikke var mulig å oppnå brukbare fangster. Hvorfor forholdene var slik kan ingen si noe sikkert om.

Garnfisket etter sild ble i 1977 som i 1975 av meget kort varighet. De som gikk til Vestfjorden var heldig og fikk fangst mens de som ble hjemme lite eller ingen ting fikk.

2.4. Ilandført kvantum fisk og verdi av denne på de enkelte steder i Bø:

Sted:	1975.		1976.		1977.	
	Kvant.	Verdi.	Kvant.	Verdi.	Kvant.	Verdi.
	1000 kg.	1000 kr.	1000 kg.	1000 kr.	1000 kg.	1000 kr.
Bø	4.240	8.243	5.833	11.395	3.942	10.036
Eidet	105	223	2.756	4.948	2.099	4.831
Hovden	1.849	3.497	1.459	2.825	1.237	3.022
Nykvåg	1.213	2.699	1.224	3.215	1.284	3.808
Skårvåg	477	581	1.151	1.637	221	812
Straumsjøen	486	888	236	818	329	1.248
Jennskaret	203	494	529	1.134	273	987
	<u>8.573</u>	<u>16.625</u>	<u>13.188</u>	<u>25.972</u>	<u>9.390</u>	<u>24.747</u>

Innkjøpt fra andre steder:

Oppgave over slike kjøp foreligger bare for 1977.

Bø	2.066.000 kg
Eidet	1.497.000 "
Hovden	285.000 "
Nykvåg	25.000 "
Skårvåg	0 "
Straumsjøen	0 "
Utskor	<u>39.000 "</u>
Kvantum innkjøpt fra andre steder	3.866.000 kg
+ ilandført kvantum fisk til Bø	<u>9.390.000 "</u>
Kvantum fisk tilvirket i Bø	<u>13.257.000 kg.</u>

Statistikken for 1977 er ikke helt sammenlignbar med de foregående år for ilandført fisk til Bø. En finner det derfor vanskelig å gi noen kommentarer ved å sammenligne statistikken for siste år med de foregående.

En finner det ikke riktig å utsette klargjøring av årsmeldingen for å innhente opplysninger fra de enkelte tilvirkere i Bø om kjøpene av fisk i 1977 og de 2 foregående år.

2. 5. Omsetning av fisk.

Fiskerne i Bø hadde ingen problemer med å få omsatt fangsten unntatt i tiden etter påske ved Steinesjøen og Vinjesjøen. Årsaken var et meget godt fiske og stor deltakelse også fra utenbygds fiskere.

Seinotflåten hadde heller ingen avtaksvansker, men bedriftene i Bø hadde problemer med å få store nok tilførsler av sei. Grunnen var forliten brønnbåtkapasitet. Det ble derfor landet betydelige partier sei til kjøpere utenom Bø av de fangster fiskeflåten i Bø fisket.

For tilvirkerne og filetanleggene har det vært brukbare avsetningsforhold for saltfisk og filetprodukter mens tørrfisken ligger på lager. Årsaken er i første rekke at eksporten til Nigeria ble langt mindre enn antatt. Utsiktene fremover er heller ikke lyse for denne vare. En må derfor påregne at produksjon av tørrfisk til eksport vil stoppe unntatt mindre partier som produseres for det italienske marked. Afrikafisken vil sikkert bli hentet fra Finnmark i fremtiden. Overstått garnfisk må en påregne blir oppmalt til fiskemel for ettertiden.

3. I. Fiskenemndas virksomhet.

Bø fiskenemnd hadde 10 møter i 1977 og behandlet 78 saker. 25 saker gjaldt søknader om lån i Statens Fiskarbank. Av disse ble en trukket tilbake.

Det ble i 1977 søkt om lån i Statens Fiskarbank for et samlet beløp på ..... kr. 18.166.966,- av dette er søknader for et samlet beløp på kr. 14.140.120,- ikke behandlet.

På søknader innsendt i 1977 er det innvilget	kr. 2.482.266,-
- lån som ikke er nyttet	" <u>590.000,-</u>
	kr. 1.892.266,-
+ lån som er innvilget på søknader fra 1976	" <u>1.149.000,-</u>
Sum innvilgede lån i Statens Fiskarbank 1977	<u>kr. 3.041.266,-.</u>

Det kan nevnes at av de ikke behandlede søknader om lån i 1977 er det en på kr. 13.850.000,- som er innvilget i 1978.

Bø fiskerikommisjonen har også behandlet en rekke søknader om rentefrie lån av Bø kommune til investering i fiskebåter. Likeså ble det behandlet et stort antall søknader om garantier fra Bø kommune til toppfinansiering av båtkjøp.

Ca. 90 % av de saker nemnda behandler gjelder lån til utstyr, motorer og fiskebåter. Når det ikke er behandlet flere andre saker, skyldes dette kapasiteten ved kontoret som er forliten til å kunne ta seg av alle oppgaver som er uløst.

4. I. Fiskerirettlederens virksomhet.

I 1977 har vært et år med flere interessante oppgaver. Det kan nevnes at notbøteriet som det er arbeidet for å få etablert nå er under bygging. Selv om gjennomføringen av planene ble overlatt til andre, hadde fiskerirettlederen en masse arbeide med saka før den kom så langt.

Arbeidet med å få til videreforedling av fiskeslo ble fortsatt i 1977. Den 25. mai 1977 ble det holdt et møte i Bø kommunes administrasjonshus med deltakelse fra S.T.I., Narvik, F.T.F.I., Tromsø, representanter fra Bø kommune, fiskeindustrien og fisketilvirkerne i Bø og representanter fra Øksnes og Hadsel. Formålet med møtet var og diskutere den videre framdriftsplan for å komme fram til en brukbar måte å videreforedle fiske-sloet på basert på den metode F.T.F.I., Tromsø, hadde utviklet.

Etter møtet ble det nedsatt et utvalg som hadde som mandat å utarbeide forslag til vedtekter og innkalling til konstituerende generalforsamling for stiftelse av et selskap med det formål å videreforedle fiskeslo og omsette dette.

Utvalget har arbeidet med saken fram til årsskiftet 1977/78 og var da kommet så langt at stiftelsen av selskapet kunne gjøres. Fiskerirettlederen har vært sekretær for utvalget.

Våren 1977 ble Nykvåg Produksjonslag uten bestyrer fordi Wessel Ingebrigtsen, som hadde vært der tidligere, hadde sluttet for å overta stillingen som bestyrer av A/S Hovden Fiskeindustri, Eidet.

Etter søknad fikk fiskerirettlederen permisjon i mai og juni for å hjelpe laget i den tia laget var uten bestyrer.

I 1977 har fiskerirettlederen deltatt i et kursus på Røros avholdt i tiden 8. til 14 mai. Det har også vært avholdt et kurs i Svolvær i tiden 20. til 25 november.

Kurset som ble avholdt på Røros stod Norges Fiskarlag og Garantikassen for lottfiskere som arrangører av, og kurset i Svolvær var arrangert av Fiskerihøgskolen i Tromsø.

I egenskap av Statens representant i styret for A/S Sjøbruk, Bø i Vesterålen, foreslo en opptatt på sakslisten til generalforsamlingen i 1977 etablering av serviceanlegg for fiskeflåten ved Steinesjøen. Generalforsamlingen stilte seg positivt til forslaget og ga styret i oppdrag og arbeide videre med saken.

Når dette nevnes, er det for å gjøre kjent at en søker å nytte de muligheter som foreligger for å få bedret forholdene innen fiskerinæringen i kommunen.

Arbeidsoppgavene ved kontoret vokser stadig og selv om en til denne tid har klart å holde seg ajour blir det stadig mere klart at det blir for lite tid til å ta seg av oppgaver av større karakter.

Det ville vært en ubetinget fordel både for næringen og Bø kommune om en hadde hatt hjelp ved kontoret slik at fiskerirettlederen kunne ha nyttet mere av sin tid til å løse oppgaver av større omfang.

Samarbeidet med fiskenemnda har i 1977 som tidligere år vært meget godt. Nemnda er meget positiv og gir fiskerirettlederen den støtte han måtte trenge. Det har derfor vært en fornøyelse å ta fatt på et nytt samarbeidsår med den.

5. I. Fiskerinæring- konklusjon.

På tross av at forholdene for fiskerne i 2. halvår av 1977 må betraktes som dårlige og tilførselene av råstoff til filetindustrien utilstrekkelig siste halvår, må året sett under ett betegnes som bra for næringen.

Det ble innkjøpt flere fiskefarkoster til kommunen, og selv om flere av dem var brukt representerer de likevel en forbedring av fiskeflåten i Bø.

Fiskeindustriianleggene i kommunen utvikler og forbedrer sine anlegg og sysselsatte innen næringen er gått opp. I henhold til en foretatt undersøkelse hos fiskeindustrien og de konvensjonelle fiskebruk var sysselsatte ca 300 personer i 1977.

Det mønster en har i Bø hvor fiskeindustrien og de konvensjonelle fiskebruk er fordelt innen kommunen tror en er gunstig for ei videreutvikling av næringen. Det vil trolig også vise seg å være nyttig dersom det skulle bli større satsing på linedrift hvor den enkelte båt er avhengig av å ha et fryseri på stedet hvor det driftes fra.

På servicesektoren har det også skjedd en del. Strømsnes mek. verksted A/S har startet opp sin virksomhet og reising av notbøteriet på Snarset er begynt. Dette er likevel bare et skritt på veien i retning av å få tilfredsstillende service for fiskeflåten. Fremdeles mangler det egne buer og tilfredsstillende redskapshus i flere fiskevær, velferdstilbud og utbygging av elektronisk service for fiskeflåten.

Med sin gunstige beliggenhet skulle det til Bø være mulig, dersom alt ble godt tilrettelagt, å øke kvantumet av ilandført fisk både fra egne og fremmede båter, Dette ville hjelpe til å sikre arbeidsplassene for dem som arbeider i fiskeindustrien.

Seisesongen 1977 viste at det er nødvendig med flere brønnbåter som fører til filetanleggene i Bø om det skal være mulig å holde kontinuerlig drift dersom fiske foregår andre steder på kysten.

Med dette som utgangspunkt arbeider A/S Sjøbruk med planer om å kjøpe halvdelen i m/s " Polarsild " og få denne ombygget til brønnbåt. Går dette i orden skulle Bø ha en tilfredsstillende brønnbåtflåte.

Som nevnt tidligere var driftforholdene for en stor del av fiskeflåten ikke god i siste halvår av 1977. Seinotflåten, omlag 10 båter, er vanligvis i drift til sist i oktober og er dermed fullt engasjert. Av den øvrige del av fiskeflåte driver et mindre antall med liner, resten er henvist til de muligheter som dukker opp. En finner i denne sammenheng det riktig å nevne de disposisjoner som gjøres når det er tillatt å fiske sild.

Ser en tilbake på dette fisket vil en finne at distrikter som til eksempel Eidsfjorden har sildfisket på denne dannet grunnlaget for bosettingen langs fjorden. Sildefisket har vært drevet av fiskerne i Bø i alle år når det har vært forhold for slikt fiske. I mellomkrigsårene deltok fiskeflåten fra Bø i drivgarnfisket etter sild fra Trøndelag til Finnmark, og dette fisket var en av de viktigste sesongene. Etter krigen 1939 til 1945 ble dette fisket gradvis ødelagt av notfiskerne. De store mengder sild som disse førte iland presset prisen ned og leveransen ble i stor utstrekning basert på sildolje og sildemel.

Det som skjer nå er at disse fiskerne ikke blir akseptert som sildefiskere og fiskere fra langt andre distrikter blir gitt tillatelse til å fiske silda. Eller for å si det på en annen måte. Fiskere fra andre distrikter blir forfordelt når det gjelder kvoter på den silda det tillates å fiske. Siste nytt om denne fordelinga er vedtaket i Norges Fiskarlags styret for kort tid siden. Her forslåes det at også fiskere fra strekningen Rogaland til Svenskegrensen skal få kvote for fiske av sild av et eventuelt fremtidig fiske. Det er derfor klart at distriktene nord for Vestfjorden vil måtte nøye seg med smuler av denne resus.

Det som gjenstår å basere driften på er torskefiskeriene.

Fiske med garn, liner, jukse og snurrevad etter torsk, hyse og sei er fritt for alle. Dessuten skal disse resuser være salderingspost for Vestlendingenes fiske i britisk sektor (farvann) og EF og andre utlendingers fiske i norske områder.

Selv om det i dag er snakk om 200 mils økonomisk sone så er dette faktum bare på papiret. For fiskerne i vår kommune betyr dette begrepet svært lite. Når de trålfrie soner ikke gjelder lenger er forholdene som før.

Konklusjonen på det som er nevnt foran blir derfor at på tross av de muligheter som forefinnes i vår umiddelbare nærhet er det ikke rom for ekspansjon lenger. Vi har tidligere fått en konsesjonsadel med flere mangemillionærer. Skal reguleringsutvalgets syn følges i fremtiden vil vi også få en kvoteadel. Disse vil i fremtiden få monopol på beskatning av sild og lodde med muligheter til også å delta i beskatning av de andre fiskeslag.

Utkantstrøk og kapitalfattige distrikter vil ikke ha mulighet til å hevde seg og på sikt kan dette bare føre til nedbygging av bosetningen i det som tidligere var typiske fiskeridistrikter.

Selv om en som fiskerirettleder engasjerer seg maksimalt i å få rekrutteringen til fiskeryreket øket er det tross alt utsiktene for fremtiden som er avgjørende. Derfor er det så nødvendig at kommuner som Bø med fiske som hovednæringen blir behandlet på en annen måte når kvoter og andre goder fordeles.

Jeg takker alle som jeg i egenskap av fiskerirettleder har hatt samarbeide med i 1977.

Straumsjøen, den 27. april 1978.

Walter Jensen.